

39136
GK-109

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Gelir Politikaları Genel Müdürlüğü

Sayı : 32070953/610. 604
Konu : Soru Önergesi

16.06.2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İlgi: 18/02/2014 tarih ve 165163 sayılı yazı.

İlgide kayıtlı yazı ekinde alınan Ankara Milletvekili Prof. Dr. Özcan YENİÇERİ' nin tarafıma yönelttiği 3/2/2014 tarihli ve 7/39136 esas numaralı soru önergesinde yer alan hususlara ilişkin değerlendirmelere aşağıda yer verilmiştir.

Üretim ve ihracatın bilgi ve teknoloji yoğun ve dolayısıyla katma değerli bir yapıya kavuşturulması için Ar-Ge, yenilik ve yazılım faaliyetlerine 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu, 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu, 5746 sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun ve 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanununda yer verilen hükümler ile vergisel ve diğer destek unsurları sağlanmıştır.

Bu kapsamda, Gelir Vergisi Kanunu ve Kurumlar Vergisi Kanunda yer alan hükümlere göre, mükelleflerin işletmeleri bünyesinde gerçekleştirdikleri münhasıran yeni teknoloji ve bilgi arayışına yönelik araştırma ve geliştirme harcamaları tutarlarının % 100'ü gelir ve kurumlar vergisi matrahlarının tespitinde indirim konusu yapılabilmektedir.

Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanununda yer alan hükümlere göre, bölgede faaliyet gösteren gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, münhasıran bu bölgedeki yazılım ve Ar-Ge faaliyetlerinden elde ettikleri kazançları 31/12/2023 tarihine kadar gelir ve kurumlar vergisinden istisna edilmiştir. Ayrıca, bölgede çalışan Ar-Ge personeli ve Ar-Ge personeli sayısının %10 una kadar olan destek personelinin ücretleri 31/12/2023 tarihine kadar her türlü vergiden müstesna tutulmuştur.

Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun hükümlerine göre,

- Ar-Ge ve yenilik harcamalarının tamamı ile 500 ve üzerinde tam zaman eşdeğer Ar-Ge personeli istihdam eden Ar-Ge merkezlerinde ayrıca o yıl yapılan Ar-Ge ve yenilik harcamasının bir önceki yıla göre artışının yarısı, gelir ve kurumlar vergisi matrahının tespitinde indirim konusu yapılabilmekte,
- Ar-Ge personeli ve Ar-Ge personeli sayısının %10 una kadar olan destek personelinin Ar-Ge merkezlerinde yaptıkları faaliyetler karşılığında elde ettikleri ücretlerinin doktoralı olanlar için yüzde doksanı, diğerleri için yüzde sekseni verilecek muhtasar beyanname üzerinden tahakkuk eden vergiden indirilmek suretiyle terkin edilmekte,

- Ar-Ge ve destek personeli ile 4691 sayılı Kanun kapsamında ücreti gelir vergisinden istisna olan personelin; bu çalışmaları karşılığında elde ettikleri ücretleri üzerinden hesaplanan sigorta primi işveren hissesinin yarısı, her bir çalışan için beş yıl süreyle Maliye Bakanlığı bütçesine konulacak ödenekten karşılanmakta,
- Kanun kapsamındaki her türlü Ar-Ge ve yenilik faaliyetleri ile ilgili olarak düzenlenen kâğıtlar damga vergisinden istisna tutulmaktadır.

Ülkemizin katma değer zincirinde daha yukarı seviyelere taşınabilmesi amacıyla 6518 sayılı Kanun ile Kurumlar Vergisi Kanununa eklenen 5/B maddesi ile de; Ar-Ge, yenilik ve yazılım faaliyetlerinin ticarileştirilmesine yönelik vergisel destekler getirilmiş olup, Türkiye’de gerçekleştirilen Ar-Ge, yenilik ve yazılım faaliyetleri neticesinde ortaya çıkan buluşların ticarileştirilmesinden elde edilen gelirlerin % 50’si belirli şartlar dahilinde kurumlar vergisinden istisna edilmiştir.

Bu sayede, Ar-Ge harcamalarının GSYH içindeki payı 2002 yılında %0,53 iken, bu rakam 2012 yılı itibarıyla %0,92’ye ulaşmıştır.

Otomotiv sanayine yönelik Ar-Ge faaliyetleri de gerekli şartları haiz olmaları şartıyla yukarıda yer alan destek unsurlarından yararlanabilmektedir.

Bu kapsamda, 2004-2013 yılları arasında otomotiv sanayinde yürütülen Ar-Ge faaliyetlerine yönelik olarak 193, 5520 ve 5746 sayılı Kanun Hükümleri kapsamında yaklaşık toplam 2,68 milyar TL beyan edilen gelirden veya kurum kazancından indirim konusu yapılmıştır.

Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu’nun (BTYK) Aralık 2010’da yapılan 22 nci toplantısında kabul edilen “Ulusal Bilim, Teknoloji ve Yenilik Stratejisi (UBTYS) 2011-2016” da otomotiv sektörü, Ar-Ge ve yenilik kapasitemizin güçlü olduğu alanlardan birisi olarak belirlenmiştir.

Bu itibarla, otomotiv sanayine verilecek Ar-Ge desteklerinin mevcut etkinliğinin değerlendirilmesi ile bu desteklerin çeşitlendirilmesi ve geliştirilmesi amacıyla; Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve TÜBİTAK tarafından, 2011/10 sayılı Yüksek Planlama Kurulu Kararına istinaden Türkiye Otomotiv Sektörü Strateji Belgesi ve Eylem Planında (2011-2014) TÜBİTAK’ın sorumlu kuruluş olarak belirlendiği 1.3 numaralı “Otomotiv sanayine verilecek AR-GE desteklerinin mevcut etkinliğinin değerlendirilmesi ile bu desteklerin çeşitlendirilmesi ve geliştirilmesi yönünde bir çalışma yapılacaktır; çalışma sonucu tespit edilen destekler uygulanacaktır.” eylemine istinaden aşağıda yer alan çalışmalar gerçekleştirilmiştir.

Teknoloji ve Yenilik Destek Programları Başkanlığı (TEYDEB) tarafından 2012 yılında “1511-Öncelikli Alanlar Ar-Ge ve Yenilik Projeleri Destekleme Programı” başlatılmıştır. Program kapsamında otomotiv alanında “Hibrit ve Elektrikli Araçlar” ile “Yenilikçi Araç/Ürün Teknolojileri” konularında 4 başlık altında proje çağrısı yapılarak 2013 yılı başında bahse konu çağrılar kapsamında toplam 32 adet projenin desteklenmesine karar verilmiştir. Desteklenen projelerin 25 tanesine Temmuz-Aralık 2013 döneminde verilen hibe desteği miktarı toplam 2,33 milyon TL’dir.

TEYDEB tarafından yürütölmekte olan “1501-Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı” kapsamında Temmuz-Aralık 2013 döneminde otomotiv ana ve yan sanayine ait 113 adet projeye toplam 32,52 milyon TL, “1507 KOBİ Ar-Ge Başlangıç Destek Programı” kapsamında ise 29 adet projeye toplam 2,22 milyon TL hibe desteğı verilmiş olup, aynı dönemde 1501 programı kapsamında 15 adet, 1507 programı kapsamında ise 3 adet yeni projenin daha desteklenmesi kararı alınmıştır.

Bunun yanı sıra, “1007 Kamu Kurumları Araştırma ve Geliştirme Projelerine Destekleme Programı” kapsamında “Elektrikli Araç Teknolojilerinin Geliştirilmesi” özelinde bir proje çağrısına çıkılmış olup, projelerin değerlendirme sürecine başlanılmıştır.

TEYDEB tarafından yürütölen yeni programlardan “1512-Bireysel Girişimcilik Aşamalı Destek Programı 2013” çağrısı kapsamında da, otomotiv sektörü ile ilgili başvurulardan desteklenmesi uygun bulunanların işlemleri başlatılmıştır.

TÜBİTAK tarafından 1995-2013 yılları arasında, otomotiv sektöründeki KOBİ'lere toplam 133,13 milyon TL hibe destek sağlanmıştır.

Mevcut AR-GE desteklerinin etkinlik analizi ise önümüzdeki dönemde otomotiv sanayine verilecek olan destekler için referans teşkil edebilmesi amacıyla yine TÜBİTAK tarafından gerçekleştirilecektir.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet ŞİMŞEK
Maliye Bakanı